

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/87/85/96

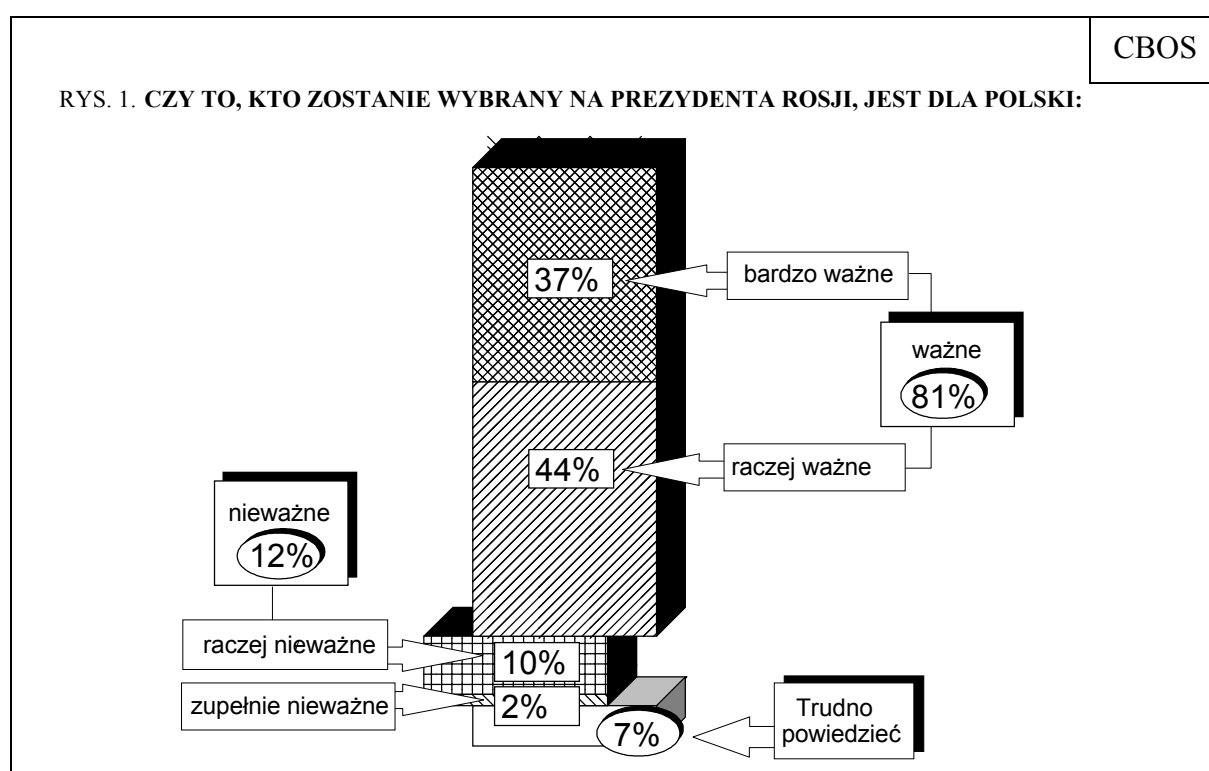
POLACY O WYBORACH W ROSJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wybory prezydenckie w Rosji, które mają się odbyć w najbliższą niedzielę, skupiają na sobie coraz większą uwagę świata. Wyniki przedwyborczych sondaży są coraz częściej komentowane przez polityków i publicystów, przewidujących możliwe rozwiązania. W jednym z ostatnich badań CBOS¹ ankietowani mieli okazję wypowiedzieć się, czy dla Polski ważne jest, kto zostanie zwycięzcą tych wyborów.

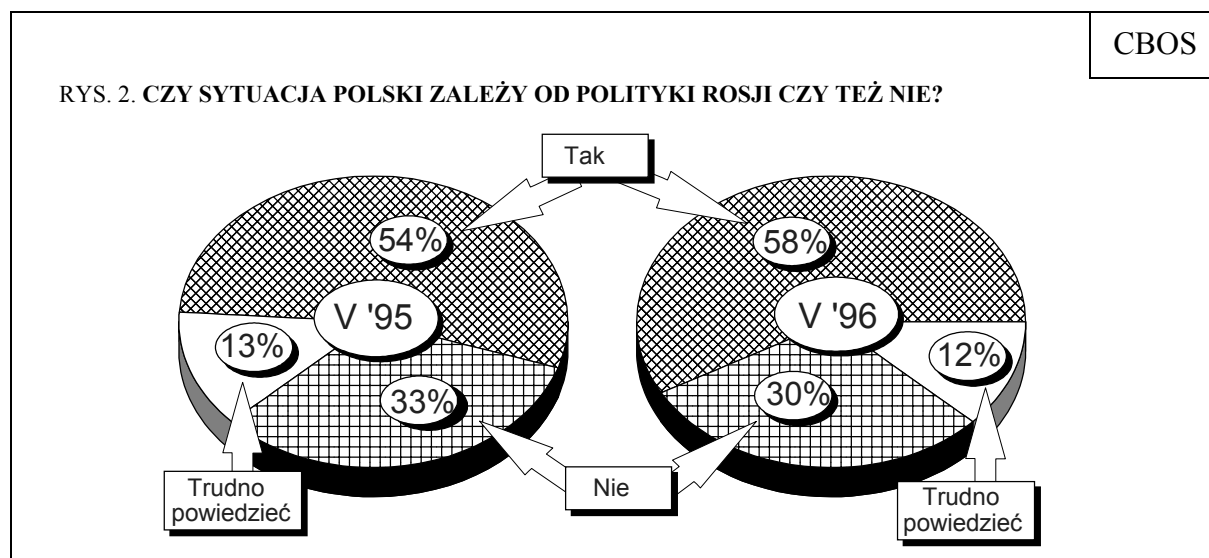
Zdecydowana większość badanych (łącznie aż cztery piąte) uważa wynik wyborów w Rosji za ważny dla Polski. Szczególnie duże znaczenie przypisują temu ankietowani lepiej wykształceni i należący do wyższych warstw społecznych - prywatni przedsiębiorcy, inteligencja i kadra kierownicza oraz pracownicy umysłowi². Nie ma natomiast związku pomiędzy opinią w tej sprawie a deklarowanym zainteresowaniem polityką.

¹ Sondaż „Świat wokół nas” (9) zrealizowano w dniach 24-29 maja ‘96 na liczącej 1154 osoby reprezentatywnej próbie losowej ogółu dorosłych Polaków.

² Zob. tabele aneksowe.

Opinii w tej kwestii nie różnicują poglądy polityczne ankietowanych mierzone na skali „lewica - prawica”. W równym stopniu podzielają ją także zwolennicy obydwu głównych rywali z niedawnych wyborów prezydenckich w Polsce.

Nadawanie dużego znaczenia wynikowi wyborów w Rosji jest zapewne rezultatem nie tylko naszego sąsiedowania z tym państwem, ale także tego, że - zdaniem większości Polaków - od jego polityki zależy sytuacja Polski. W ciągu ostatnich 12 miesięcy przekonanie to nieco się umocniło.

Przekonanie, że sytuacja naszego kraju zależy od polityki Rosji, wyrażają przede wszystkim osoby interesujące się sprawami politycznymi - śledzące w środkach przekazu przynajmniej główne wydarzenia.

Tabela 1

w procentach

Czy sytuacja Polski zależy od polityki Rosji?	Zainteresowanie polityką			
	duże	średnie	nikłe	żadne
Tak	65	63	56	42
Nie	29	30	30	29
Trudno powiedzieć	6	7	14	29

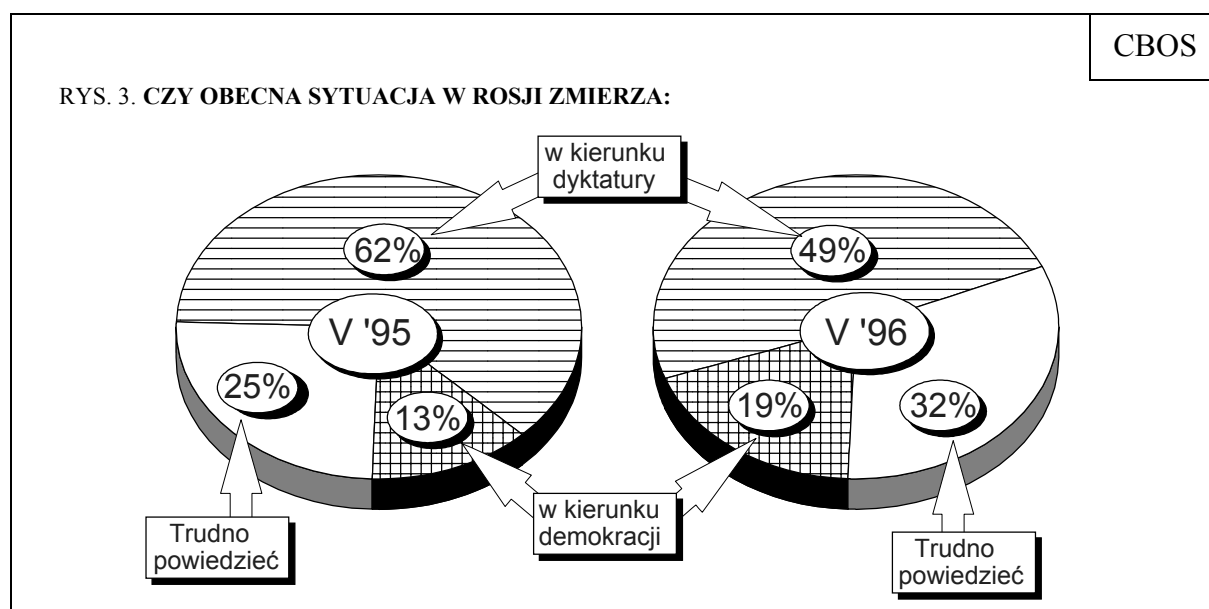
Rzecz jasna, badani, którzy dostrzegają zależność pomiędzy polityką Rosji a sytuacją Polski, jednocześnie wskazują na duże znaczenie wyniku rosyjskich wyborów dla naszego kraju. Jednak także wśród osób, które nie dostrzegają tej zależności, zdecydowana większość jest zdania, że wynik niedzielnych wyborów w Rosji jest dla Polski sprawą ważną.

Tabela 2

w procentach

Czy sytuacja Polski zależy od polityki Rosji?	Czy dla Polski jest ważne, kto zostanie wybrany na prezydenta Rosji, czy też nie?		
	Ważne	Nieważne	Trudno powiedzieć
Tak	90	7	3
Nie	73	21	6
Trudno powiedzieć	54	11	35

Kampania prezydencka w Rosji wpłynęła - jak dotychczas - na osłabienie wśród Polaków przekonania, że Rosja zmierza w kierunku dyktatury. Przed rokiem większość badanych skłaniała się do takiej opinii, obecnie zaś przekonanie to nadal dominuje, jednak wyraża je znacząco mniej ankietowanych niż wówczas.

Dyktatury w Rosji spodziewają się przede wszystkim badani z wyższym wykształceniem, a także pracownicy umysłowi niższego szczebla, robotnicy wykwalifikowani oraz prywatni przedsiębiorcy. Przekonanie, że sytuacja w Rosji rozwija się w kierunku dyktatury, w większym stopniu mają ci badani, którzy interesują się polityką.

Tabela 3

w procentach

Czy obecna sytuacja w Rosji zmierza w kierunku:	Zainteresowanie polityką			
	duże	średnie	nikłe	żadne
- demokracji	18	20	22	16
- dyktatury	60	54	42	34
Trudno powiedzieć	22	26	36	50

Wyrażanie takiej oceny rozwoju sytuacji w Rosji w pewnym, chociaż niewielkim, stopniu sprzyja traktowaniu wyników wyborów prezydenckich w Rosji jako sprawy ważnej dla Polski.

Wynik wyborów prezydenckich w Rosji ma duże znaczenie dla Polski - taką opinię wyraża zdecydowana większość badanych. Sądzą tak nie tylko ankietowani przeświadczeni o wpływie polityki rosyjskiej na sytuację Polski, lecz także ci, którzy takiego wpływu nie dostrzegają.

Jednocześnie kampania przedwyborcza w Rosji zmniejszyła wśród Polaków obawy, że kraj ten zmierza w kierunku dyktatury.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy to, kto zostanie prezydentem Rosji, jest dla Polski:
(%)

	ważne	nieważne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	81	12	8	1154
Płeć				
Mężczyźni	83	12	5	546
Kobiety	78	12	10	608
Wiek				
do 24 lat	85	10	5	175
25-34	83	12	5	202
35-44	85	11	3	268
45-54	80	11	9	180
55-64	80	12	8	162
65 lat i więcej	67	13	20	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	76	13	11	425
Miasto do 20 tys.	78	15	7	139
od 21 do 100 tys.	83	10	6	235
101-500 tys.	85	8	7	198
501 tys.i więcej mieszk.	88	10	3	157
Region				
Północny	86	8	6	145
Zachodni	77	17	6	121
Środkowozachodni	78	12	10	169
Środkowy	77	15	8	213
Wschodni	76	11	13	142
Południowo-wschodni	87	10	3	175
Południowo-zachodni	83	8	9	190
Wykształcenie				
Podstawowe	71	14	15	375
Zasadnicze zawodowe	80	13	7	300
Średnie	88	10	2	385
Wysze	91	7	2	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	88	10	2	84
Prac.umysł.niż.szczebła	87	12	1	114
Pracownicy fiz.-umysł.	93	7	0	58
Robotnicy wykwalifikowani	82	12	6	126
Robotnicy niewykwalifik.	66	21	13	55
Rolnicy	77	11	12	74
Prywatni przedsiębiorcy	92	6	2	45
Bierni zawodowo				
Renciści	75	12	13	167
Emeryci	76	11	13	200
Uczniowie i studenci	89	4	7	52
Bezrobotni	80	15	5	102
Gospodynie domowe i inni	77	14	9	74
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	83	12	5	154
Sektor państwowy	83	12	5	118
Sektor prywatny	86	9	5	222
Spółdzielczość	79	18	3	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	77	12	11	254
151 - 225 zł	75	17	8	182
226 - 325 zł	84	9	7	275
326 - 425 zł	85	9	6	206
Powyżej 426 zł	85	11	4	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	78	11	11	463
Średnie	79	14	7	451
Dobre	89	7	4	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	67	17	16	98
Raz w tygodniu	83	10	7	642
Kilka razy w roku	79	14	8	308
W ogóle nie uczestniczy	86	10	4	106
Poglądy polityczne				
Lewica	85	12	2	244
Centrum	80	15	5	349
Prawica	89	7	4	312
Trudno powiedzieć	68	11	21	248

Tabela 2. Czy sytuacja Polski zależy od polityki Rosji czy też nie? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	58	30	12	1154
Płeć				
Mężczyźni	62	30	8	546
Kobiety	54	29	16	608
Wiek				
do 24 lat	61	32	7	175
25-34	56	34	10	202
35-44	63	28	9	268
45-54	63	26	12	180
55-64	57	28	14	162
65 lat i więcej	45	31	24	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	54	30	16	425
Miasto do 20 tys.	53	36	11	139
od 21 do 100 tys.	62	29	10	235
101-500 tys.	60	29	11	198
501 tys.i więcej mieszk.	66	26	8	157
Region				
Północny	68	28	4	145
Zachodni	52	32	16	121
Środkowo-zachodni	55	32	13	169
Środkowy	57	29	15	213
Wschodni	60	26	13	142
Południowo-wschodni	59	31	10	175
Południowo-zachodni	56	31	14	190
Wykształcenie				
Podstawowe	49	29	22	375
Zasadnicze zawodowe	56	33	11	300
Średnie	66	29	5	385
Wyższe	70	25	6	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	65	30	5	84
Prac.umysł.niż.szczebla	59	35	6	114
Pracownicy fiz.- umysł.	63	32	5	58
Robotnicy wykwalifikowani	66	26	9	126
Robotnicy niewykwalifik.	38	36	26	55
Rolnicy	63	27	10	74
Prywatni przedsiębiorcy	60	30	9	45
Bierni zawodowo				
Renciści	56	29	15	167
Emeryci	50	30	20	200
Uczniowie i studenci	71	22	7	52
Bezrobotni	56	31	13	102
Gospodynie domowe i inni	62	31	7	74
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	58	31	10	154
Sektor państwowy	55	33	12	118
Sektor prywatny	64	29	7	222
Spółdzielczość	70	25	5	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	60	27	13	254
151 - 225	49	34	17	182
226 - 325	58	32	10	275
326 - 425	63	27	11	206
Powyżej 426 zł	61	33	5	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	60	23	16	463
Średnie	57	33	11	451
Dobre	56	38	6	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	45	36	19	98
Raz w tygodniu	58	30	12	642
Kilka razy w roku	58	30	12	308
W ogóle nie uczestniczy	71	22	7	106
Poglądy polityczne				
Lewica	63	31	7	244
Centrum	57	34	9	349
Prawica	66	25	9	312
Trudno powiedzieć	46	28	26	248

Tabela 3. Czy obecna sytuacja w Rosji zmierza w kierunku demokracji czy dyktatury? 1 - raczej w kierunku demokracji; 2 - raczej w kierunku dyktatury

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	49	32	1154
Płeć				
Mężczyźni	21	54	25	546
Kobiety	17	44	38	608
Wiek				
do 24 lat	20	46	34	175
25-34	17	57	26	202
35-44	23	47	30	268
45-54	15	60	26	180
55-64	16	50	34	162
65 lat i więcej	22	33	45	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	39	39	425
Miasto do 20 tys.	19	52	30	139
od 21 do 100 tys.	18	56	25	235
101-500 tys.	15	58	27	198
501 tys.i więcej mieszk.	19	50	31	157
Region				
Północny	17	62	21	145
Zachodni	16	58	27	121
Środkowozachodni	28	39	33	169
Środkowy	15	45	40	213
Wschodni	21	48	31	142
Południowo-wschodni	20	45	34	175
Południowo-zachodni	17	51	32	190
Wykształcenie				
Podstawowe	19	40	41	375
Zasadnicze zawodowe	19	50	31	300
Średnie	20	53	26	385
Wyższe	14	64	22	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	52	28	84
Prac.umysł.niż.szczebla	15	60	25	114
Pracownicy fiz.- umysł.	18	58	24	58
Robotnicy wykwalifikowani	15	59	26	126
Robotnicy niewykwalifik.	24	37	39	55
Rolnicy	18	38	44	74
Prywatni przedsiębiorcy	16	61	23	45
Bierni zawodowo				
Renciści	21	45	34	167
Emeryci	20	41	39	200
Uczniowie i studenci	24	55	21	52
Bezrobotni	22	48	30	102
Gospodynie domowe i inni	19	42	39	74
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	17	52	31	154
Sektor państwowy	17	57	27	118
Sektor prywatny	19	54	27	222
Spółdzielczość	11	58	31	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	20	38	42	254
151 - 225	19	48	33	182
226 - 325	22	51	26	275
326 - 425	16	54	30	206
Powyżej 426 zł	18	54	28	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	47	36	463
Średnie	21	49	30	451
Dobre	22	51	27	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	35	42	98
Raz w tygodniu	20	47	33	642
Kilka razy w roku	19	51	30	308
W ogóle nie uczestniczy	13	65	22	106
Poglądy polityczne				
Lewica	21	52	26	244
Centrum	21	51	28	349
Prawica	19	53	28	312
Trudno powiedzieć	14	37	49	248